

Slaget vid al-Jamal (Kamelslaget)

Innehåll

- Orsaken till slaget
- Utmarschen mot Basra
- 'Alis ankomst till Basra
- De som tände gnistan
- Stridens början
- Resultat och följder

Bakgrund

Slaget vid al-Jamal ägde rum år **36 e.H.**, under kalifen **'Ali ibn Abi Talibs** regeringstid. Hans period präglades av stora prövningar och intriger. De som låg bakom mordet på 'Othman och andra upprorsmakare spelade en avgörande roll i att tända konflikten mellan muslimerna, vilket stoppade erövringarna och tvingade kalifen att fokusera på att återställa ordning och stabilitet.

Orsaken till slaget

Efter att kalifen 'Othman ibn 'Affan dödats av upprorsmän svor Medinas ledande personer trohetseden till 'Ali. Även upprorsmakarna stödde hans utnämning. Här började splittringen:

- **'Ali och hans anhängare** ansåg att *qisas* (rättslig vedergällning) måste skjutas upp tills staten stabiliserats. Upprorsmännen hade nämligen kontroll över Medina och utgjorde en väpnad styrka som inte kunde besegras omedelbart.
- **BanU Umayya**, med **Mu'awiya ibn Abi Sufyan** i spetsen, krävde att *qisas* skulle genomföras **innan** de gav trohetseden till 'Ali.
- **Talha och al-Zubayr**, som hade svurit trohetseden till 'Ali, ansåg också att *qisas* borde skyndas på.

Efter fyra månader lämnade Talha och al-Zubayr Medina. På vägen mötte de 'A'isha, som återvände från hajj. De tre enades om att resa till **Basra** för att samla stöd för att genomföra *qisas* mot Othmans mördare — inte för att strida mot 'Ali.

Det fanns alltså **ingen oenighet om 'Alis legitimitet som kalif**. Konflikten handlade om *tidpunkten* för att straffa mördarna.

Utmarschen mot Basra

Basra valdes eftersom:

- den låg långt från Medina, där upprorsmännen dominerade
- man ville samla folk i lugn och ordning
- målet var att nå en överenskommelse med 'Ali om hur *qisas* skulle genomföras

Men även i Basra fanns upprorsmakare. När de hörde om ankomsten började de hetsa folket mot "kamelföljet".

Basras guvernör, **'Othman ibn Hunayf**, som 'Ali hade utsett, försökte hindra dem från att komma in i staden och skickade **Hakim ibn Jablah** för att möta dem.

Talha och al-Zubayr talade till folket, och många stödde dem. Hakim och hans grupp motsatte sig dem. När 'A'isha talade delades Basras folk i två

grupper: en som stödde henne och en som stod kvar med Hakim.

Det började med ordväxling, sedan kastades stenar. Hakim ibn Jablah förvärrade situationen, förolämpade 'A'isha och uppmanade till strid. Han dödade alla som motsatte sig honom. Anhängarna till "kamelföljet" försökte stoppa striden, men tvingades till slut slå tillbaka och dödade Hakim.

Efter detta slöts fred mellan Talha, al-Zubayr och Othman ibn Hunayf. De kom överens om:

- att guvernören behöll emirens residens, statskassan och huvudmoskén
- att de nyanlända fick slå läger var de ville i Basra

'Alis ankomst till Basra

'Ali hade begärt trohetseden från Mu'awiya, men denne vägrade. 'Ali avsatte honom som guvernör över Sham, men Mu'awiya vägrade lämna posten.

'Ali förberedde en armé för att marschera mot Sham, men ändrade sin plan när han hörde om situationen i Basra. Han ville först lösa konflikten med 'A'isha, Talha och al-Zubayr.

Han lämnade Medina under sin bror **Tamam ibn al-'Abbas** och tog med sig upprorsmännen i armén för att inte lämna dem kvar i staden.

När han nådde Basra stannade han i tre dagar och skickade budbärare för att medla. En av dem var **al-Qa'qa' ibn 'Amr**, som spelade en viktig roll i att nå en överenskommelse.

'A'isha sade till honom:

"Jag kom hit för att skapa fred mellan människor."

Parterna nådde enighet och beslutade att börja diskutera hur *qisas* skulle genomföras. 'Ali planerade att lämna Basra nästa dag och sade i en predikan:

”Jag reser i morgon. Ingen som deltagit i mordet på Othman får resa med mig.”

De som tände gnistan

När upprorsmännen — de verkliga mördarna — hörde om fredsavtalet blev de rädda. Bland dem fanns:

- al-Ash‘tar al-Nakha‘i
- ‘Abd Allah ibn Saba’
- Shurayh ibn Awfa

De insåg att om ‘Ali och Basras ledare förenades skulle *qisas* genomföras mot dem.

al-Ash‘tar sade:

”Om de sluter fred är det våra liv de enats om.”

Ibn Saba’ sade:

”När arméerna möts, tänd striden mellan dem. Låt dem inte förenas.”

Stridens början

På natten efter fredsavtalet samlade upprorsmännen **2 000 beväpnade män** och anföll båda lägren i gryningen. Ingen visste vem som startat attacken, och båda sidor trodde att den andra hade brutit avtalet.

Striden bröt ut och blev snabbt våldsam. Runt:

- **20 000** samlades kring ‘Ali
- **30 000** kring ‘A’isha, Talha och al-Zubayr

‘Alis utropare ropade:

"Sluta strida! Sluta strida!" Men ingen hörde.

Talha ropade:

"Folk! Lyssna!" Men ingen lyssnade.

'Ali sade när han såg blodet flyta:

"O Allah, detta var inte vad jag ville."

Hans son al-Hasan sade:

"Jag såg honom söka skydd hos mig och säga: 'O Hasan, jag önskar att jag dött tjugo år innan detta.'"

Resultat av slaget

- **Talha** träffades av en pil och dog av sina sår. 'Ali grät över honom och sade: "Det smärtar mig, AbU Muhammad, att se dig ligga under himlens stjärnor."
- **al-Zubayr** hade lämnat slagfältet efter att 'Ali påmint honom om Profetens ord, men dödades senare av en upprorsman.
- Omkring **5 000** dog från varje sida.

När 'Ali såg 'A'isha sade han:

"Må Allah förlåta dig." Hon svarade: "Och dig. Jag ville bara gott."

Han lät henne bo i Basras finaste hus, '**Abd Allah ibn Khalafs hus**, och behandlade henne med största respekt. Sedan skickade han henne tillbaka till Medina, i enlighet med Profetens ord till honom:

"Det kommer att ske något mellan dig och 'A'isha. Du är inte

Slaget vid al-Jamal (Kamelslaget)

den mest olycklige av dem. Men när det sker — för henne till trygghet.”